

Notat

MILJØMINISTERIET

Skov- og Naturstyrelsen

Landområdet
J.nr.
Ref. gsp
Den 2. marts 2006

Greenpeaces høringssvar i EU-miljøspecialudvalget om den politiske drøftelse om GMO-området

Baggrund

Greenpeace har den 28. februar sendt kopi af sit specialudvalgshøringssvar til den kommenterede dagsorden i kopi til miljøministeren, Miljø- og Planlægningsudvalget samt Europaudvalget.

Greenpeace opfordrer ministerrådet til at vedtage en erklæring, der sikrer, at Kommissionen indstiller behandlingen af GMO-ansøgninger.

Greenpeace berører en lang række konkrete emner i sit høringssvar:

EFSA's "risikovurdering"

Når det gælder miljørisikovurderingen er det præcis de samme oplysninger, en ansøger skal aflevere, uanset om sagen behandles efter reglerne i udsætningsdirektivet eller efter reglerne i forordningen om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer. Kravene til ansøger fremgår af udsætningsdirektivet.

Efter reglerne i udsætningsdirektivet er der først et medlemsland, der vurderer ansøgningen. Derefter inddrages alle de øvrige medlemslande, som har mulighed for at komme med begrundede indvendinger og evt. bede om yderligere oplysninger.

Efter reglerne i forordningen om genetisk modificerede fødevarer og foder gennemføres vurderingen centralt af EFSA's GMO-panel. Når det gælder levende GMO'er inddrages de kompetente myndigheder under udsætningsdirektivet i EFSA's behandling af sagen. EFSA har mulighed for at anmode ansøger om yderligere oplysninger, hvis der er behov herfor.

Som Greenpeace også anfører, er retningslinjerne for risikovurdering tilfredsstillende. Nu drejer det sig primært om, at medlemslandene og EFSA udnytter de muligheder, som reglerne giver, til at få belyst sagerne tilstrækkeligt, inden der skal træffes en beslutning.

Saboteret forsigtighedsprincip

Greenpeace mener, at forsigtighedsprincippet kun kan fungere, når der er offentlig adgang til ansøgningsmaterialet, så uafhængige forskere og

NGO'er har en mulighed for at holde øje med om offentlige eksperter passer deres arbejde.

Den danske holdning er, at der bør være stor åbenhed og gennemsigtighed i forhold til beslutninger om godkendelse af GMO'er.

Ulovlig hemmeligholdelse

Den danske holdning er, at der bør være stor åbenhed og gennemsigtighed i forhold til beslutninger om godkendelse af GMO'er.

Reglerne om fortrolighed i udsætningsdirektivet indeholder imidlertid en mulighed for, at virksomhederne kan ønske, at visse oplysninger holdes fortrolige af hensyn til konkurrencemæssige forhold. Virksomhederne skal i disse tilfælde vedlægge en begrundelse, der kan efterprøves. Det er førsteansøgerlandet, der afgør, om ansøgers ønsker om fortrolighed skal i mødekommes.

Danmark respekterer, når en kompetent myndighed i et andet medlemsland har afgjort, at oplysninger skal holdes fortrolige.

Alle oplysninger i en ansøgning – også de fortrolige – indgår i de vurderinger, de danske myndigheder og eksperter gennemfører forud for fastlæggelse af den danske holdning.

Kommissionen arbejder i øjeblikket på nogle vejledende principper for offentlighed under udsætningsdirektivet. De går i den rigtige retning – de indebærer bl.a. større åbenhed, idet kun dele af dokumenter (og ikke HELE dokumenter) kan holdes fortrolige. Kommissionen har oplyst, at de vejledende principper formentlig vil blive vedtaget på det næste møde for de kompetente myndigheder, som er planlagt til den 24. april.

Obligatorisk overvågning

Formålet med overvågningsplaner er dels at bekræfte de antagelser, der er gjort i forbindelse med risikovurderingen, og dels at holde øje med, om der sker noget, der ikke var forudset.

Det betyder, at overvågningsplaner tilpasses de konkrete ansøgninger – og dermed fx også at kravene til overvågning i forbindelse med en godkendelse til import og forarbejdning er anderledes og færre, end når det gælder godkendelser, hvor formålet rent faktisk er at udsætte og dyrke genetisk modificerede planter.

Overvågningsplanen skal svare til de konsekvenser, man kan forudse af den konkrete genetisk modificerede plante, og den danske holdning er, det gerne ses, at planerne er tilpassede de lande, hvor markedsføringen rent faktisk finder sted og medtager de eventuelle langsigtede konsekvenser.

”Springssystemet” kan ikke spore godkendte GMO

Som det blev gennemgået på hulemødet den 2. februar, mener Fødevarestyrelsen, Plantedirektoratet samt Skov- og Naturstyrelsen, at de gældende

regler om sporbarhed er tilstrækkelige til at sikre en tilbagetrækning af produkter fra markedet, uanset om indholdet er tilsigtet eller ej.

Mulighederne for tilbagetrækning følger af GMO-sporbarhedsreglerne i kombination med de generelle sporbarhedsregler i fødevarerforordningen.

EU kan end ikke teste for ulovlige GMO

I EU stilles der krav om en specifik detektionsmetode, før der kan gives en GMO-godkendelse.

For at kunne kontrollere for indhold af ikke-EU-godkendte GMO'er kræves der specifikke analysemetoder. Disse findes ikke altid tilgængelige, når der er tale om ikke-EU-godkendte GMO'er.

EU har oprettet en database over detektionsmetoder. Databasen opdateres jævnligt, herunder også om ikke-godkendte GMO'er.

Manglende retsgrundlag for at flytte GMO-ansøgninger væk fra direktivet

Efter SNS's opfattelse er kravene i udsætningsdirektivets artikel 12.3 - hvori det fastsættes, at de procedurer, der sikrer, at risikovurdering, krav til risiko-håndtering, mærkning, hensigtsmæssig overvågning, information til offentligheden og beskyttelsesklausul svarer til, hvad der er fastsat i direktiv 2001/18 skal fastlægges i en forordning udstedt af Europaparlamentet og Rådet - opfyldt med ikrafttrædelsen af hhv.

- forordning 1829/2003 om GM-fødevarer og foder samt
- forordning 641/2004 om gennemførelsesbestemmelser til forordning 1829/2003 for så vidt angår tilladelse til nye GM-fødevarer og foderstoffer, meddelelser om eksisterende produkter samt utilsigtet eller teknisk uundgåelig forekomst af GM-materiale, for hvilket der er foretaget en gunstig risikovurdering.

Udemokratisk komitologi

På rådsmødet (miljø) i december sagde miljøministeren, at det ikke bidrager til legitimiteten af beslutningerne, at Kommissionen godkender konkrete GMO'er, når et flertal af medlemslandene er imod. Danmark tager dette spørgsmål op i forbindelse med de generelle drøftelser om komitologi.